

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetsko ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvo lista je v „Národní tiskárni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

G. Fr. Rapoc, kandidat narodno-liberalne stranke.

Iz Šostajna 2. maja. [Izv. dop.]

Na mesto prezgodaj umrlega pl. Adamoviča se bode 9. t. m. v Slov. Gradcu drugi poslanec volil. Oglasila sta se dozdej kot kandidata gosp. Schmid iz Marenberga in g. Šuc, fajmošter v Slov. Gradcu. Tukajšnji volilci se niti za enega niti za drugega ne interesirajo, ker nobenega od teh dveh ne poznajo. Šmida nečejo in ne morejo voliti, ker so Šostajncani od nekda kot čvrsti Slovenci veljali, kateri svojega naroda nikdar ne izdajo ni zatajijo in ker so dozdej vselej vsled svojega glasovanja narodno čast rešili in čvrsto kakor pečina stali na strani onih mož, kateri se za narodne pravice in za zboljšanje blagostanja svojega milega slovenskega naroda brigajo, z eno besedo Šostajncani so bili dozdej zmirom vrli, čvrsti, pogumni in odločni Slovenci. Tedaj nij mogoče za nje za g. Šmida glasovati, kateri je sicer v Marenbergu doma, a Nemeč po rodu in mišljenji, kateri nas niti naših razmer ne pozna, se dozdej nikdar za nas brigal nij, in kateri vsled tega za nas in naše pravice tudi srca imeti ne more. Pa tudi za gosp. Šuca nas nij volja glasovati, ker je on mož, ki niti od svojih lastnih duhovnih kolegov vsaj v šostajnskem okraji niti spoštovanja niti zaupanja ne uživa. Ljudje trdijo, da je temu duhovnemu gospodu osobna častilakomnost više nego slovenski narod. Ta gospod fajmošter je neki jako nestrpljiv človek, kateri je vse povsod zoper svoje lastne duhovne tovariše intrigiral, tožil in očrnoval.

Vse povsod, kjer je bil, je imel uže razprtije v Slov. Bistrici, v Celji in Slovenjem Gradcu. Da se tedaj celo tukajšnji duhovni, še menj pa kmetje za takega malospoštovanega moža navdušiti ne morejo in tudi za njega nič storiti nečejo, je očitno.

To nas je napotilo in prisililo, da smo se volilci v Šostajnu med soboj zedinili in zmenili, da si po dogovorih z merodajnimi rodoljubi kandidiramo kot našega poslanca za Slov. Gradec, Šostajna in Marenberg gospod Fr. Rapoc-a, notarja v Šostajnu. Ta gospod med nami živi, je od nekda uže znan kot rodoljub, odločen Slovenec, dober gospodar, ima sam mnogo lastnega posestva, je sin kmetskih staršev in vsled tega razmere na deželi in pri ubogem kmetskem ljudstvu dobro pozna. Naš kandidat gospod Fr. Rapoc je jako gibčen in delaven in mi smo prepričani, da se bode trudil, da kolikor toliko se da, za svoj volilni okraj v deželnem zboru doseže. Naš notar spada k narodno-liberalni stranki, ali v smislu pravega in resničnega liberalizma, da vsakemu svoje pravice pripozna. V kratkem: naš kandidat je zmeren, pameten človek, na nobeno stran prenapet, niti v psevdoliberalnem in še menj v klerikalnem smislu, da bi duhovne in cerkvene interese čez korist ljudstva stavil in bi njemu Rim več bil nego svoj lastni slovenski narod. Z eno besedo gosp. Fr. Rapoc je naš mož v vsakem obziru, njega enoglasno volimo. (Poglej tudi dopisa iz Marenberga in Slovenjega Gradca, katera smo ob enem dobili. Uredn.)

Več volilcev.

Domache stvari.

— (Iz Marenberga) se nam piše 4. maja: Kakor pri vsaki volitvi, tako tudi pri letošnji imamo narodnjaki le kakih 5 glasov, drugi bodo deloma za gosp. Schmida glasovali, kajti za duhovne kandidature so tukaj še menj kakor za kandidaturo graščaka. Časi, ka bi se duhovni kandidirali, so zdaj naj menj pripravi, posebno v našem kraju, kder smo morali g. deh. Meškota, kateri je inači spoštovan in priljubljen bil, v slednjem trenutku pustiti in gosp. Bizijaka v Velenju voliti, ker bi inači propali. In zdaj so za duhovnega razmere bolj neugodne; posebno za moža kakor je Šuc, kateri je kot prenapet ultramontanec tako razupit in tudi značaj ne, i glede na njegovo politično prepričanje, posebnega spoštovanja ne uživa. A tudi g. Schmid tukaj nij priljubljen, ker on nij nikakor kaka prebrisana glava, je graščak, se obnaša kot aristokrat in nema tedaj sreca za kmetsko ljudstvo. Njemu je bolj za čast. Ako bi tedaj kak primeren drugi kandidat bil, mislim, da bi gotovo precěj Marenberških glasov dobil, kateri ni Šuca niti Schmida ne marajo.

Gospod Schmid nikakor nema upanja do zmage, ker njemu je samo kakih 15 glasov Marenberških in kakih 5 slov. Graških gotovih; v Šostajnu mislim da še enega ne dobi, kakor mi ravno nek prijatelj denes od tam piše. Ali ob enem zvem, da tamošnji volilci gosp. dr. **Rapoc-a** notarja v Šostajnu kandidirajo. Mislim, da se moramo tudi mi Rapočeve kandidature prijeti, ker njega nekateri volilci iz Marenberga uže od Maribora poznajo in je mogoče, da za njega glasujejo. Kazalo bi, da bi gosp. Šuc, ako ima res nekaj domoljubja, in ga ne kakor sami nekateri njegovi duhovni kolegi trdijo, samo časti-lakomnost vodi, o pravem času odstopi, da naroden kandidat sijajno zmaga in gosp. Schmid-u, kateri ima sicer malo upanja do zmage, izgovor glede kandidature odpade ker je g. dr. Rapoc gotovo v resničnem in v pravem smislu ravno toliko liberalen kakor g. Schmid, ako ravno kot pošten narodnjak, jurist in notar krivice nikdar zagovarjal ne bude. Slovenci ne vdajmo se!

— (Iz slovenjega gradca) se nam piše 1. maja: Jako smo obžalovali, da si narodna stranka nij drugega kandidata izbrala nego g. Šuca, župnika v Slov. Gradcu. Zadnjokrat, ko je g. prof. Pajk kandidiral, so vsi naši volilci razen kakih 4, za njega glasovali. Za g. Šuca jih pa ne bo več kot komaj polovica. Dosti volilcev je reklo, da bi bili pripravljeni za liberalnega Slovenca glasovati, a gosp. Šuca pa ne marajo, ker tukaj nij priljubljen in je v vsaki stvari strašno pretiran in med vsemi duhovniki naj menj priljubljen. G. Šuc je prenapet klerikalec in nestrpljiv.

Ako se ta kraj začasno izgubi, se imamo le ti nesrečni kandidaturi zahvaliti. Zdaj je še čas; na noge volilci in zedinimo se vsi narodnjaki o ročoljubu, kateri ima upanje do zmage. Nekateri volilci v Šostajnu — kakor ravnokar izvem — so neki nameravali tamošnjega notarja g. dr. Rapoca kandidirati in je ta gospod neki obljubil, da kandidaturo prevzame, ako je neobhodno potrebno in je upauje, da po njegovi osobi slovenska narodna stranka zmaga. Kolikor njega jaz poznam, je ta mož popolnem sposoben za poslanca in sme vsak Slovenec, kateri k pretirani ultramontanski stranki ne spada, z njim zadovoljen biti. G. dr. Rapoc spada k liberalni ali „mladoslovenski“ stranki in bi bilo tedaj mogoče, da tedaj večidel Slov. Gradca glasove dobi in Šostanjske pa tako, ker tam biva in njega tamošnji prebivalci čislajo, kar je iz tega razvidno, ker nameravajo njemu glase dati. Sicer pa tega gospoda nijsem nikdar slišal duhovstva sploh grajati; predpravice duhovskega stanu zagovarjati pa nij dolžnost nobenega človeka in to neče in ne sme nobeden volilec od našega poslanca terjati. Tedaj bratje Slovenci, složno delajmo z domoljubnimi Šostančami in za našega poslanca volimo g. dr. Rapoca!

— (Iz Ljutomera) se nam piše: (Ljutomerska okrajna posojilnica) je svoja pravila v svojem zadnjem občnem zboru spremenila v smislu postave od 9. apr. 1873, ki delovanje takim društvom jako

olajšuje. Društvu nij treba zdaj 10% davka od čistega dobička plačevati, ampak samo 2%; društvo nij več podložno politični gospodski ampak le trgovinskemu sodišču, ter se ž njim le po trgovskih postavah postopati mora. (Obširnejši in natančnejši popis o uravnavi tega društva Vam pošljem enkrat pozneje.) Okrajna posojilnica je od 15. sept. 1872, do 31. jan. 1873 prigospodarila 900 gold. čistega dobička, nad 500 gold. v rezervni fond ter inventarnih reči v vrednosti 400 gold. To je bilo le tedaj mogoče, ker so odborniki brezplačno delovali. Po novih pravilih se je volil dvojni odbor: načelnštvo in nadzorovalno svetovalstvo. V načelnštvu so voljeni gg. Kukovec (predsednik), Zemljich (denarničar), Gomilšek (preglednik) in trije namestniki.

Nadzorovalno svetovalstvo ima 15 družabnikov, ki si utegnejo našega priljubljenega odvetnika, g. dr. Mravljaka za predsednika izvoliti. Naša okrajna posojilnica ima naj boljšo prihodnost; zlasti ako bode načelnštvo tudi v prihodnje tako delavno, kakor je dosedanji odbor bil. Treba bode družabnike, ki se bodo za pristop k društvu oglasevali, tudi sprejemati, da si društvo neprijateljev nabiralo ne bo; na drugi strani pa bode treba, družabnike tudi na njihove dolžnosti, na plačevanje letnih doneskov opominjevati, da ne bode samo na videz veliko njih število. To je sicer jako veliko breme za brezplačno delajoče načelnštvo, ali je na korist društva, zlasti ker mora po novi postavi vsakih 6 mes. račun in bilanco sestavljati. Sicer hočem o tem zavedu takrat natančneje poročati, ko bode društvo svoja nova pravila priobčilo, katera bodo slovenske domoljube gotovo zanimala.

— (Iz Gradca) se nam piše: Pri nas so nekateri trejali nameravali v kratkem napraviti misijonsko pobožnost, ki bi imela 10 dni trajati. Cela stvar je uže bila trdno odločena med jezuiti in ti so se uže pripravljali kako bodo gremeli proti „Zeitgeistu“, ki jim je uže toliko zlega donesel in še bode á-la — sežiganje mrtvih itd. Naš gospod škof je res trdil, da ga v tem nje-

govem aranžiranji ne bode nikdo motil, tem menj, ker je celo svečanost namenil pri sv. Lenartu, ki je nekoliko od mesta oddaljen, začeti; med tem pri nas Gradčanih marsikdo kaj zamisli in „Gemeinderath“ pa določi. Tako se je tudi zdaj zgodilo. V seji mestno-občinskega sveta od 29. aprila sklenili so naši mestni očetje, da se tako strkavanje sveta od bližnjih in daljših krajev na eno mesto sedaj ko še zmirom kozé epidemično razsajajo dopustiti ne more in se je kmalu biskupski ordinarijat o tej odloki do znanja stavil. Po dolgem času eto zopet hvalevreden sklep! Jezuiti pa se češejo, ker jim je priložnost, ljudi na svoje mreže vabiti odvzeta. Gradec je znan na široko in daleko po svojih liberalnih načelih in podvzetjih ker se v njem Švabi iz raznih krajev zbirajo, in vsak hoče nekaj „liberalnejega“ prinesiti; ali zato še vendar tudi klerikalna stranka obstoji, in vidi se, da se propada ne boji, ker se diči sé svojimi mnogobrojnimi društvi, katerih vsako po jedino je močno in enerzijske polno. Spomnim samo „junggesellen“ in „jungfrauen-verein“. Te mladeniče in device je le malo treba poznati, in dovolj nam je prepričanja, da za svoje nazore in svoje pravo hrabro se potezajo. Odkár je v občinski svetovalnici se pretresovalo vprašanje o sežiganji mrtvih, jim je to najljubši thema za razgovor, in pogostoma slišimo filarke: „verbrennen loss ma uns wol net“.

— (O zavarovalni banki „Slaviji“) piše „Finanzielle Presse“ sledeče: „Slavija“ je institut, ki je v petih letih svojega obstanka dovolj dokazal, da je življenja zmožen, ter da ima previdne voditelje. Veseli nas, da jo moremo pozdravljati i v avstrijski metropoli, in se nadejamo, da si „Slavija“ tudi v deželah nemškega jezika ono ugodno ime dobi, katero ima na Češkem, Moravskem in v Šleziji Mi posnemljemo iz delokroga „Slavije“ nekaj dat, ter postavimo uspehe let 1869, 1872 in 1873. Med tem ko je društvo leta 1869 imelo 6980 udeležnikov in je zagotovilni kapital znašal 4.100.300 gl., vzdignilo se je to število leta 1872 uže na 111.741 udeležnikov s 70.531.017

gld. zagotavnine, letá 1873 pak na 130.687 udeležnikov, in zagotavnine 91,577.550 gld., in čistega dohodka 1,363.349 gl. Mi mislimo da te avtentične številke brez vsega komentara same za-se dosti govore. Efektivno premoženje koncem marca je znašalo 1,415.498 gld., v gotovini, dobrih efekti in posestvih. Končno še omenjamo, da se je v celi periodi petletnega delovanja „Slavije“ škode plačalo 960.864 gld. 24 kr., od katerih na leto 1882 odpade 351.651 gld. 94 kr., torej več ko tretjina. Od zadnje svote se grupira na zavarovanje na življenje 13,605 gld. 62 kr., za zavarovanje proti požaru 177,949 gl. 70 kr., na avtonomno zvezo malinov 38.252 gl. 66 kr. in na zavarovanje proti toči na 121.846 gl. 31 kr.

— (Sledeče obligacije kranjske zemljišne odveze) so bile 30. aprila 1874 izsrečkane: S kuponi po 50 gl. šte.: 76, 172, 369. S kuponi po 100 gl. šte.: 21, 170, 306, 386, 395, 404, 550, 588, 601, 627, 784, 832, 852, 964, 1254, 1374, 1529, 1796, 1839, 1937, 1964, 2050, 2121, 2202, 2206, 2351, 2583, 2588, 2597, 2691, 2718, 2791, 2836, 2839, 2876, 2946, 3070. S kuponi po 500 gl. šte.: 122, 165, 298, 301, 738, 763. S kuponi po 1000 gl. šte.: 13, 94, 244, 273, 283, 284, 290, 312, 422, 520, 620, 724, 771, 858, 864, 894, 1052, 1108, 1133, 1241, 1342, 1477, 1481, 1530, 1551, 1555, 1616, 1628, 1784, 1812, 1817, 1877, 1930, 2025, 2054, 2124, 2235, 2269, 2306, 2322, 2336, 2411, 2450, 2472, 2476, 2527, 2547, 2591, 2637, 2673, 2674, 2716, 2719, 2749, 2753, 2816. S kuponi po 5000 gl. št.: 291, 620, 650, 657. Obligacija lit.: A šte.: 246 z 250 gold. Obligacija lit.: A šte.: 1747 z 14100 gold. Obligacija s kuponi št.: 54 z 5000 gld. z deležnim zneskom z 3800 gold. Omenjene obligacije se bodo v izsrečkanih kapitalnih zneskih v av. velj. po šestih mesecih od dneva srečkanja po predpisu postavnih pravil v gotovem denarji pri kranjski dež blagajnici v Ljubljani plačevale, katera bo tudi za neizsrečkani znesek 1200 gold. obligacije šte.: 54 za 5000 gold. s kuponi nove obligacije izdala. Zadnje tri mesece

pred zapadnim obrokom zamenjaje (skontira) deželna blagajnica v Ljubljani izsrečkane obligacije, kakor tudi vse kupone kranjske zemljiške odveze proti 4% nem natančno po dnevih zračunjenem odbitku na korist zaklada kranjske zemljiške odveze. Razun omenjenega se še to naznanje daje, da se lastniki sledečih uže poprej izsrečkanih obligacij še niso oglasili za plačilo. S kuponi šte.: 137, 1434, 1524, 1662, 1843, 2576, 2810, 2851, 2869 po 100 gold., s kuponi št.: 276, 316 po 500 gold., s kuponi šte.: 87, 234, 1502, 1590, 2492, 2579, 2722, 2723 po 1000 gold. Ker po nastopu za izplačanje izsrečkanih obligacij odločenega časa pravica na plačevanje obresti odpade, torej se lastniki navedenih obligacij opominjajo, naj se oglasijo za izplačanje kapitalnih zneskov, ter se bodo obresti, ako bi jih privilegirana c. kr. avstrijska narodna banka na kupone iz dobe po nastopu za izplačanje kapitala odločenega časa izplačala, pri izplačanju kapitalnega zneska obligacij odtegnile.

— (Iz Šoštanja) na slov. Štajerskem se nam piše 1. maja: Po toplih dnevih je 28. aprila začela mrzla burja pihati, 29. in 30. aprila po noči pak je zmrzovalo, kakor po zimi. Mraz je neizmerno škodo napravil; v vinogradih so vse mladice pozeble, v Kalčah, Šentilu, pri sv. Andreju, na Paki in Lokovicah so vsi vinogradi suhi. Sadno cvetje je vse proč; tudi krompir in fižol je pozebel.

— (Iz Vipavske doline) se nam piše: Kakor se bere iz družih krajev, so velika pričakovanja od letošnje letine, tudi mi se nadejamo dobre letine. Sadna drevesa so uže odevela in kažejo obilo dosti sadja, tako kaže tudi vinska trta veliko zaroda. Bati se je pak sedaj kake slane, ker so sedaj prav mrzli dnevi. Na hribu Čalnu je te dni snežilo. — Nevarnost je žalibog v Šentvidskem okrožji še vedno taka, da se človek po noči ne upa sam hoditi. — Predzadnjo nedeljo je nek hlapec necega fanta tako s kamenom po čelu udaril, da je fant (sicer eden najhujših zabavljivcev in tepežarjev) še denes v nevarnosti da umrje. Povedati je tudi vredno, da je nek mesar

pri nas pretekli teden hudo bolnega (na pol krepanega) vola za majhen denar kupil in sesimal. Oziroma tukaj razsajajočih boleznij, je to tem bolj žalostno, da bolniki še zdravega mesa v tem kraju ne dobodo, da bi se z juho okrepčali. Tudi tega mesarja bode sodnijska roká potipala, ker ima sodnija od tega uže znanje.

— (Slana.) Iz Slov. goric se nam piše: Pri nas je slana 29. aprila skoro polovico v vinogradih vzela. Prejšnji topli dnovi so mladike izvabili, katere so uže tu pa tam do 6 palcev dolge bile polne z nastavljenim grozdjičem; tudi s sadjem slabo stoji. Vse upanje kmetovalčevu je proč tem bolj, ker se bilo vsega obilno nadejati. Mraz [nij odjenjal.

— (Slabo gospodarstvo ljubljanskega magistrata). Pretečen mesec, 27. aprila, je mestni magistrat po javni dražbi 70 oralov močvirja, ki se skupaj držé, pod imenom „purgarske dela“ na drobno prodal za 7300 gold. Do 24. junija si je magistrat pridržal potrditev te prodaje. Zvedenci nam pripovedujejo, da je prodano zemljišče skoraj še enkrat toliko vredno. Magistrat je do sedaj prodal vsa posestva na močvirji, razun nekih majhnih delov pri Škofljici, katero menda drugo leto namerava prodati, potem smo pri kraji. Prodajati je lahko.

— (Dr. Fr. Košmelj) vojaški zdravnik v Trstu je prestavljen v Pulj.

— (Nove telegrafske postaje) bodo v kratkem ustanovljene na Kranjskem v Mokronogu, Višnji gori, Rakeku, Cerknici in Vipavi.

— (Umrlo) je v Ljubljani meseca aprila 88 osov, 42 moškega, 46 ženskega spola.

— (Divjo kokoš) je ustrelil v Velikih Laščah, na hribu Strmci Jarnej Moc, in sicer 8 funtov teško. Čudna prikazen pri nas.

—o—

— (Izpod Triglava) se nam piše: Pri nas povsod, posebno v Zagorici in v Bohinji razsajajo kozé, ošpice in škarlatinka. A e. k. gosposka se čisto nič ne briga za to, da bi se razširjenje teh kužnih boleznij zadržalo.

— (Nova pošta) bo odprta na Premu 16. maja. Ta pošta bo vezala Prem in okolico s Kilovčami (ponemčeno: Küllenberg), prvo železniško postajo od Št. Petra proti Reki.

— (Gad pičil) je v Srednjem Grčevji pri Novem mestu 34 let starega Matija Vrtačnika, ki je vsled gadjega strupa v treh dneh umrl. Šel je bos po vodo, pa ga je na podplatu na nogi gad ugriznil.

— (Iz Koprive na Krasu) se nam piše: Drevje je pri nas vse ocvelo in kaže obilo sadu. Trte so začele močno poganjati in so pokazale obilo zaroda. — Do 27. pr. m. smo imeli jako gorke dneve, potem pa imamo zmirom meglene in zimske mrzle dneve, kakor o božiči. Denes 2. majnika zjutraj pa zagledamo v naše največje prestrašenje cel Nanos in en del Čavna napolnena sè snežno odejo. V velikem strahu smo vsi tukaj, ker nam nesrečna slana prvi in najpoglavitnejši pridelek vinski v eni noči pokončati more. Zdaj se je začelo jasnit.

— (Ljubljanski semenj) v pondeljek je bil srednje vrste. Precej dosti goveje živine je bilo prignane, a malo kupca. Cena goveje živine je bila primerno jako nizka. Konj je bilo prilično dosti prignanih, a ne mnogo prodanih. Tudi kramarji niso imeli dobre kupčije, ker kmet nema denarja.

— (Ulovljen morilec.) Janez Štucin iz Zakojce na Primorskem, zavoljo roparskega umora, doprinešenega 31. dec. l. l. v Tolpaličah na Gorenjskem nad Matija Murnikom zasledovan, je bil te dni ujet in ljubljanski dež. sodniji izročen. Uže ga je ena priča odločno spoznala kot pravega storilca.

— (Najden mrtvec.) Piše se nam iz Hrastnika 1. maja: Pol ure od našega kolodvora v hribu so predvčerajšnji otroci našli truplo necega mladeniča, in zraven njega pištolo s katero se je skozi prsa ustrelil. Po daljni preiskavi se je pokazalo, da je tujec, ker ga nihče ne pozna, pri njem pa tudi niso našli nikakoršnega pisanja, kakor tudi denarja ne več kot sedem krajcarjev. Mrtvi je komaj 22 let star, precej dobro oblečen, in bo naj brž kje na Kranjskem doma.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V *državnem zboru* so 2. maja po kratkem posvetovanji sprejeli postavo, vsled katere bodo civilne pravde hitrejšje vršile se nego do zdaj. Sicer je to postava samo provizorična, dokler se vsa juristična reforma ne izvrši, — vendar bode, kadar v praktično življenje stopi, veliko dobrega storila ljudstvu, ker vsaj ne bodo pravde in razsodbe tako daleč in tako dolgo zavlečevali in odlagali, kakor se je dozdaj godilo. — Potem je poslanec Steudel poročal o nasvetu, kako bi se na to delalo, da bi se premog cenejši dobil. Pri tej priliki je stavil tudi slovenski poslanec dr. Vošnjak pristavni predlog, naj drž. zbor vlado pozove vse storiti, kar bi kopanje premogā v Avstriji pospešiti moglo: naj se lokalne železnice delajo, davek za rudnike zmanjša, naj se izda delavski red ter zmanjša število odprtih pivnic v delavskih distriktih. Ti predlogi so bili odboru v pretres izročeni.

Delegacije zdaj v odborih študirajo posamezne številke velikanske svote, katero vojni minister zahteva. Magjarska delegacija bi pri točki: hrana za vojske, kruh, oves in senó rada pol tretji milijon prihranila t. j. izbrisala. Minister je pa rekel, da bo prej še dva milijona več treba za to izdati. — Magjari upajo namreč dobre letine in nižje cene žita in živeža sploh.

Vnanje države.

Ruskega carja misli londonsko mesto imenovati častnega meščana z navadnimi ceremonijami, tedaj na taistem mestu, kakor pred njim Garibaldi, Napoleona in Košuta!

Ruski car in velika knjeza Konstantin in Aleksis sta prišla na potu v kopel 2. maja v Berlin in sta bila na kolodvoru od cesarja Vilhelma in vseh princev sprejeta.

Iz *Španije* nam dohajajo dobre novice! Važno pozicijo San Pedro de Abanto in še tri druge, ki so za rešitev Bilbao velikega pomena, so Karlisti morali izprazniti, in posedli so je namestu njih Serranovi vojaki. Taisto se je poprej tudi z gorami pri Valmasedi zgodilo. Uže oficijelna „Gaceta“ od 28. aprila pripoveduje, da so pretendentovi vojaki „molčali“, ko se je začelo s kanoni streljati na-nje. Od početka se je mislilo, da za odločilni moment hrané smodnik. Toda ker so brez velikega upiranja popustili strategično tako važne točke, se vidi, da so republikanski vojaki svoje sovražnike dobro flankirali, ti pa so, da bi ne

bili zrineni do morjá, na celi liniji trobili k odhodu. — Don Karlos je zdaj se svojim „dvorom“ v Durangu, daleč od strelav. Dokler se njega ne vjame, Španija ne bode imela miru. Ko bi ga odgnali v kako cigarno fabriko na filipinske otoke, bi bilo to za Španjsko veliko večjega pomena, nego rešitev desetero Bilbao.

Italijanske novine pišejo, da je ruska vlada svojega diplomatskega zastopnika pri „svetem stolu“ v Vatikanu odpoklicala, in sicer kar naenkrat. Prej Nemčija brez zastopnika pri svetem očetu, zdaj pa tudi Rusija, to vatikanskim fanatikom daje lahko malo misliti, pa je tudi natančna podoba, kake so razmere med Vatikanom in največjimi evropskimi oblastmi.

Angleški konservativni list „Quarterly Review“ piše o boji Pruske z Rimom: V tem boji, ki se hitro spreminja v religiozno vojsko, Angleška nikakor ne ostane pasiven gledalec, in ne moteči se instinkt angleškega naroda simpatizira v devetnajstem stoletji, kakor je v šestnajstem in sedemnajstem, sè stvarjo prave religiozne svobode.

Pruski deželni zbor se bavi zdaj z zadevami, ki so notranjega pomena; a kmalu pride na vrsto škofovsko postava, pri kateri bodo zopet duhovi zavreli.

Gospodarske stvari.

Našim gèrnikom.

(Piše Blaže Pernišek.)

(Dalje.)

Čim bolje je dozorelo trstje, tim bolje rezino daje za sajenje. Rezina proti vrhu je vedno slabija, da, nedozorelo trstje niti za sajenje nej zmožno. Rezino, ki jo misliš saditi, obrežuj jo tik nad gornjim in pod spodnjim očesom.

Ako rezino kar naravnost posadiš, ko si jo odrezal sè starine, rasla ti sicer bode, toda lahko se zgodi, da ti prepozno žene. Večkrat se zgodi, da prav mnogo tacih enoletnih sajenk rani (zgodnji) jesenski mrazovi jako poškodujó ali pa še celo popolnoma umoré. Da se pa kaj tacega ne zgodi, treba torej z umom pomagati naravi (natori). Kako-li? Delaj tako-le:

1. Naredi 2 črevlja globoko jamo v peščeni zemlji, nastavi vā-njo uže zadnjič omenjenih zvezkov (snopičev) pripravljene rezine tako, da stoje na glavi (torej na robe). Zdaj deni na ritovje nastavljenih zvezkov mokrega mahu za 6 palcev na debelo, mah pa še pokrij z gorcim (torej s konjskim)

gnojem ter vse to zagrebi z óno zemljó, katero si nametal iz jame. Ako bi začelo to gomilo soluce propekati, nepogojno jo treba polivati, da je mah vedno vlažen, sicer bi morala kaljivost usahnoti.

Kaj pa dosežemo s takim pokopavanjem? S tem uzočujemo, da preje začne rezina koreninice (živake) poganjati, ker jej damo dosti vlage z mokrim mahom in pa še od jame je dobiva; pa tudi toploto jej dajemo z gnojem in s toplejo jamo, nego je zemeljno površje aprilove noči. Ako umetno pospešujemo kaljenje, dozore mladike enoletnih sajenk uže toliko, da jih ne umori bodoča zima ter le malo sajenk bode tu pa tam suhih bodočo pomlad.

Utegnilo bi se pa tudi zgoditi, da bi začela rezina prerano gnati, ako bi solnce kmalo in dolgo jako grelo zemljo. Ako bi morali rezino torej kmalo spomladi posaditi ter bi nam rano začela gnati, ko se še preradi sesipajo pomladanski mrazovi, prišli bi s tem — „z dežja pod kap“. Prva majeva polovica nij še prav nič zanesljiva v tem oziru. Iz teh jam pa se mora rezina jemati uže v 3 ali 4 tednih, dokler se še nejsjo prikazale jako krhke koreninice. 3. in 4. teden moramo torej prav skrbno pogledati, kaj se godi z rezino glede kaljenja. Ako vidimo, da se uže napenja rezina in da kožico uže hoče neka moč privzdigovati, ne obotavljajmo se kar nič ter urno naj se začnja sajenje, dokler še nij koreninice, ki bi se v veliko škodo kršile. Zelo tudi treba paziti, da se nam rezina tačas ne zasuší, ko jo vzememo iz jame, sicer je kar hitro preč (uničena) kaljivost. Predno jo posadimo, zavijmo jo nemudoma v m kro rjuho. — Na ta način sem tudi jaz letos 11. aprila dal zagrebsti 200 rezine rizlečevega rodú na ljutomerskem šolskem vrtu (ta teden jo posadim za poduk tukajšnjim učencem, kateri bodo — upam — umnejše kmetovali, nego naši predniki, kateri so bogove — prav za prav boginje vile — za gospodarske recepte molili, kar je še dan današnji v krvi našega kmeta, ki čisto raji prejde v zakristijo z goldinarjem, nego da bi nemudoma hitel k živiskemu zdravniku z mošnjíčkóm, da bi rešil svojega 200 goldinarjev vrednega vola, ki ga kolje po črevah!

(Dalje prih.)

— (Po ljutomerskih goricah) je mraz minoli teden marsikatero božjo kapljico uničil. Pod vrhom je malo škode, precej pa se je mladik obvesilo po znožjih, posebno blizo vodá.

Sedaj je prilika, da si da dopovedati kakov štiman trmež, ki misli, ka ondašnje vinstvo je uže na tako visokej stopinji, da za-nj je odveč vsak nov poduk iz te stróke. Praskaje se za ušesom nerad priznava, da bi bilo bolje imeti v nižavah mesti proti mrazu jako občutljivega „šipona“, ki tudi sicer je le srednje rodoviten, kakov drug trsni rod, ki se skoro nič ne boji mraza, na pr. „žlah-tnino“, ki bi tudi preobilno kislino manjšala šiponovemu vinu, kakor sem uže pisal v „Tedniku“. Izvrstna praktična šola je bila tudi za mene, ko sem se šetal 1. dan po pozebi po goricah. Videlo se je razložek, kacor dan in noč ondot, koder so bili skupaj „šipon“, „žlahtnina“, „renski in laški rizlec“ in „izabela“ (iz Amerike). „Šipona“ je bila skoro polovico preč, dočim se je vsem imenovanim drugim rodovom le tu pa tam kakov lističi sušil. Zemlja je bila enako obledena, pa tudi trstje vseh omenjenih rodov je bilo ednake starosti.

Šipon bode uže letos imel še druge nasledke zastran mraza: „gobo“ dobode mehkužni revež, kakor se čisto tudi „belini“ godi po Dolenjskem. Vsled „gobe“ pa trstje gine iz vinograda.

„Šipon“ naj torej drugim rodóm umika se v gorke lege, ondi naj kraljuje.

Bláze Pernišek.

Razne stvari.

* (Nesreča.) Neka premožna gospodinja iz Kamnika se je te dni pripeljala na sejm. V Ljubljani pri mesarskem mostu je pozabil hlapec voz zavreti, ali pa nij pazil da svet visi. Voz rine konja naprej, ta se splaši ter dirja proti mostu, kjer se voz ob brune zadene ter razdrobi. Gospodinja ima nogo vso strto in je še tisti dan po hudih bolečinah v bolnišnici umrla. Tudi konj se je obtolkel.

Tržna poročila.

Z Dunaja 2. maja. Ta teden trgovci nijso na sejm dosta pazili, nego so gledali na odločilne dogodke na polji, katere je prouzročilo slabo vreme. Žitni sejm je bil od začetka len in brez veselja in ravno tako tudi dalje. Prodalo se je vsega le toliko, kolikor je bilo najbolj treba. Pšenica se je le z največjim trdom obdržala pri ceni preteklega tedna, pa se je tudi za 10 kr. cenejše dobivala. Prodali so je 25.000 vaganov, najslabšo ogersko po 7 gl., najlepšo moravsko po 8 gld. 60 kr. Reži so le lepe iskali, in je bila po 10 kr. dražja, kakor

oni teden. Gališka je bila po 4 gl. 85 kr. ruska najlepši po 5 gold 85 kr. do 5 gold. 90 kr. Prodalo se je vse skupaj nad 4000 vaganov. Ječmena se je veliko ponujalo, pa kupcev nij bilo. Prodalo se ga je 7000 vaganov, najslabši po 4 gl., najlepši po 5 gl. Koruzo so konsumenti kupovali, pa se v ceni nij spremenila. Tudi oves nij mogel kupovalcev pridobiti, akoravno je za 6—7 kr. padel. Moka tiči pri miru, i glede prodajanja i glede cene.

Iz Budapešte 2. maja. Vreme se je pri nas na Ogerskem tako spremenilo, da bi se ne bil nihče nadejal. Oni teden proti koncu smo imeli 8° gorkote. 29. aprila pa je bil termometer uže opoludne na 8° padel, prihodnjo noč pa celo na 2° do 4° mraza. One dni je tudi v več okrajih prav hudo sneg šel. Tudi denes ko to pišem, naletava sneg in je nebo z nevarnimi oblaki pokrito.

Žitni sejm je bil jako dolgočasen. Pšenice se je prodajalo po starih cenah in se je je 90.000 centov premaknilo. Rež je za 5—10 kr. padla, in nijso niti domače, niti tuje dosta kupovali. Prodali so je samo 5000 vaganov. Ječmena se je skoraj samo vlaškega prodalo 30.000 vaganov, pa je v ceni padel. Koruze se je ta teden tudi malo pripeljalo. Prodalo se je je 25.000 centov po 2—5 kr. boljše. Ovs a se je precej pripeljalo a ker ga konsumenti nijso kupovali, je padel za 5—7 kr. Sočivje je imelo tudi ta teden zmeren sejm. Beli fižol je bil po 5 gl. do 5 gl. 25 kr. Graha se je malo pripeljalo in je bil po 6 gl. do 5 gl. 25 kr. Krompirja se prav veliko vozi in je po 2 gold. 30 kr.

Poslano.

Častito uredništvo!

V številki 18 „Slovenskega Tednika“ brala sem članek pod naslovom: „Smrt na juhi“, katerega, dasiravno ne prinaša mojega imena, mi gotovo ne boste odrekli, bolj natančno pojasniti. — Res je sicer, da sem jaz Kristijana Škerlja dne 13. aprila nekoliko oparila, a to ne z mesno juho, ampak s čisto vodo; gola laž pa je, da je Škerlj zarad tega v bolnišnico šel in zarad tega umrl. Godilo se je tako-le:

Omenjenega dne pride imenovan Škerlj, tukaj poznan pod imenom Madonica, ves

vinjen okolo 9. ure zjutraj v mojo krčmo, ter začne po njegovi navadi kričati in pravi, da je bolan, da mu bo sila obesiti ali pa ustreliti se. — Ko sem ga prosila in silila, da naj gre iz hiše, vzame v roke velik nož, ter drži mi ga nad glavo ihti se in jezi, in pravi, me razsekati, ako kar besedico spregovorim. Se vé da sem molčala, ker v pijanosti bi bil zamogel besede uresničiti. — Ko je pa nož nazaj na mizo položil, in pripravljal se me objemati, bila sem prisiljena ga z vrelo vodo, katero sem ravno v lončeku v rokah držala, odgnati. Vrgla sem namreč vodo za njim, ter oparila ga po obrazu in dosegla moj namen, to je spravila ga iz hiše. — Še tisti dan proti večeru vrne se Madonica v krčmo, ter zahteva, da naj mu dam bokal vina, ako hočem, da me ne bođe tožil: se vé da suh in oparjen je prišel, in tak je tudi odšel. — Drugi dan so ga peljali v bolnišnico, ali hotel nij ostati; ušel je, akoravno mrzelčen in poln drugih nadlog. Po smrti pa se je po anatomični preiskavi dokazalo, da uzrok njegove smrti bila je pijanost, ker bil je ves gnjil in sežgan.

Prosek, 1. maja 1874.

Franca Gerljaneč.

Tržne cene.

V Ljubljani 29. aprila 1874.

Pšenica 7 gl. 10 kr.; — rež 4 gl. 80 kr.; — ječmen 4 gl. 20 kr.; — oves 3 gl. — kr.; — ajda 4 gl. 80 kr.; — prosó 5 gl. — kr.; — kuruza 5 gl. 10 kr.; — krompir 3 gl. 20 kr.; — fižol 6 gl. 50 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 25 kr.; — svinjsko meso, funt 34 kr.; — sena cent 1 gl. — kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 7 gl. — kr.; — mehka 4 gl. 90 kr.

Loterijne srečke:

Na Dunaji 2. maja: 65. 1. 23. 14. 84.

V Gradcu 2. maja: 35. 65. 90. 11. 6.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankoveih.